

Explaining the Impact of Globalization on the Level of Political Corruption in Iran

Amir Mohammad Izadi

Ph.D. Student, Political Sciences, Faculty of Administrative Sciences and Economics, University of Esfahan Esfahan, Iran

Hossein Harsij *

Professor, Political Sciences, Faculty of Administrative Sciences and Economics, University of Esfahan, Iran

Introduction

Political corruption is one of the crucial concerns in today's political landscape that has captured the attention of researchers. Political corruption refers to the breach of public norms by those in political power, either to further personal interests or to protect group interests. It entails the manipulation of political institutions and internal regulations, thereby impacting government bodies and the overall political system. Consequently, political corruption is often anticipated to result in institutional deterioration. However, since the 1980s, globalization has influenced the way through which categories of modern politics, including political corruption, are addressed. In the context of globalization, the examination of political corruption transcends the confines of the nation-state and should be viewed as a global concern.

* Corresponding Author: harsij@ase.ui.ac.ir

How to Cite: Izadi, A. M., Harsij, H., (2023), "Explaining the Impact of Globalization on the Level of Political Corruption in Iran", *Political Strategic Studies*, 12(47), 145-178. doi: [10.22054/QPSS.2023.72303.3189](https://doi.org/10.22054/QPSS.2023.72303.3189).

Literature Review

A review of primary studies concerning the impact of globalization on political corruption reveals a spectrum of pessimistic and optimistic opinions among scholars. Optimists argue that globalization diminishes political corruption, while pessimists contend that it, in fact, increases political corruption. However, recent research indicates that the discrepancy between these viewpoints stems from their differing understandings of the relationship between globalization and political corruption. By adhering to a linear approach, both groups attempt to find the relationship between these variables, and consequently prescribe or discourage further engagement with globalization to exploit opportunities and avoid threats. To resolve this discrepancy, new studies, adopting a non-linear approach, posit that social and political globalization serves as a significant precursor to corruption. Economic globalization is perceived as both a prelude to and a consequence of varying levels of corruption.

Materials and Methods

As a quantitative research, the present study employed regression analysis as a highly practical quantitative method. Specifically, it utilized polynomial regression, which is supported by recent studies as well as by the secondary data sourced from the V-Dem Institute and the KOF Swiss Economic Institute.

Results and Discussion

According to the regression analysis, the normative nature of political corruption necessitates a redefinition of public and private interests at both the societal and governmental elite levels if the aim is to enhance the social dimension of globalization. The coefficient of the political dimension indicated that increased globalization can lead to a reduction in political corruption as global pressures compel the country to undertake structural and institutional reforms, including

safeguarding property rights, enhancing transparency in decision-making processes, and improving the quality of public services. However, the results showed that there is no linear relationship between economic dimension of globalization and political corruption. Instead, the economic dimension influences the impact of other dimensions on political corruption in a non-linear, curved manner. As this dimension increases, political corruption decreases up to a certain point, but beyond that threshold, corruption levels begin to rise.

One of the ideals and goals that emerged during the formation of the Islamic Revolution in Iran was the fight against the political corruption that had been rampant during the Pahlavi era, which required a revolutionary change as the only means to eliminate corruption. However, following the success of the Revolution, the government of the Islamic Republic of Iran inherited a political, governance, and administrative system that later fell into the depths of various forms of corruption. The present research aimed to address a fundamental question: What is the impact of Iran's engagement with globalization on the level of political corruption in the country? The necessity of conducting such studies arises from the importance of understanding the effect of globalization on various political issues with the ultimate aim of leveraging the benefits and avoiding the threats. Considering Iran's economic structure, the system of international sanctions against Iran, and the normative nature of political corruption, it is expected that the various dimensions of globalization may have a detrimental impact on political corruption in Iran.

Conclusion

In conclusion, given the concurrent influence of different dimensions of globalization on political issues, policymakers are recommended to follow a non-linear approach to leverage the opportunities and avoid the threats of globalization.

Keyword: Globalization, Political Corruption, Iran, Quantitative Analysis, Economic Globalization

تبیین تأثیر جهانی شدن بر سطح فساد سیاسی در ایران

دانشجوی دکتری علوم سیاسی، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اصفهان، اصفهان،

ایران

 امیرمحمد ایزدی

استاد گروه علوم سیاسی، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اصفهان، اصفهان،

ایران

 حسین هرسیج *

چکیده

از موضوعات مهم در دنیای سیاست مدرن که اذهان متفکرین را به خود مشغول داشته مقوله فساد سیاسی است. فساد سیاسی اصطلاحی است که برای توصیف نقض هنجارهای عمومی توسط قدرت سیاسی در راستای دستیابی به دستاوردهای شخصی و نیز حفظ منافع گروهی بکار می‌رود؛ اما از دهه ۱۹۸۰ پرداختن به این مقوله همچون سایر مقولات سیاست مدرن تحت تأثیر توجه به پدیده جهانی شدن قرار گرفته است. مطالعات جدید نشان می‌دهند جهانی شدن اجتماعی و سیاسی عوامل مقدماتی با تأثیر معنادار بر فساد بوده؛ اما جهانی شدن اقتصادی هم مقدمه و هم اثر سطوح مختلف فساد است. این مقاله با استفاده از داده‌های ثانویه و سری زمانی ارائه شده از سوی موسسه تحقیقاتی انواع دموکراسی و مرکز تحقیقات چرخه تجاری در پی پاسخ این پرسش است که ورود به عرصه جهانی شدن چگونه سطح فساد سیاسی در ایران را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟ با بهره‌گیری از مدل رگرسیون چندجمله‌ای به‌عنوان یکی از استراتژی‌های روش کمی، مقاله نشان داد که بُعد اجتماعی جهانی شدن تأثیر منفی و بعد سیاسی آن تأثیر مثبت بر فساد سیاسی دارد؛ اما افزایش بُعد اقتصادی جهانی شدن تا نقطه‌ای باعث کاهش فساد سیاسی شده و از آن حد فراتر فساد سیاسی افزایش می‌یابد.

واژگان کلیدی: جهانی شدن، فساد سیاسی، ایران، تحلیل کمی، جهانی شدن اقتصادی.

مقدمه

از جمله موضوعاتی که حجم قابل توجهی از نظریه‌پردازی و تحقیقات تجربی در علوم اجتماعی و سیاسی را به خود اختصاص داده، موضوع فساد است که مجموعه گسترده‌ای از توضیحات، گونه‌شناسی‌ها و راه‌حل‌های جایگزین را پدید آورد. البته موضوع فساد به خودی خود موضوع جدیدی نیست و از همان لحظه که یک جامعه سیاسی تشکیل شد، فساد به یک امر بالقوه تبدیل گردید؛ اما مسلماً همه نظام‌های سیاسی به آن توجه یکسانی نداشته‌اند و صرفاً در جایی که تقسیم بین حوزه سیاسی و حوزه تجاری به‌عنوان یک اصل درمی‌آید، در جایی که منافع عمومی از منافع خصوصی متمایز شده و آنجا که دولت پاتریمونیالیسم، مشتری‌گرایی و خویشاوندگرایی به عقب رانده می‌شود، فساد نیز به‌عنوان یک موضوع آسیب‌شناسی در نظر گرفته می‌شود زیرا می‌تواند به‌عنوان عامل تضعیف‌کننده نهادهای حاکمیت قانون و مسئولیت‌پذیری به زوال دولت مدرن بینجامد؛ چراکه فساد از طریق تحریف تخصیص منابع و تشویق بازیگران قدرتمند به جلوگیری از اصلاحات برای محافظت از منافع خود، دولت‌ها را به سمت زوال سوق خواهد داد؛ اما جهانی شدن^۱ که از دهه ۱۹۸۰ به بعد به‌عنوان نیروی تأثیرگذاری که سایه خود را در ابعاد زندگی بشر گسترانده، محققان را به سمت و سوی واکاوی زوایای تأثیر این پدیده بر مقوله فساد سوق داده است.

اصطلاح جهانی شدن که از چهاردهه گذشته بطور گسترده در مطالعات علمی بکار گرفته شده به‌عنوان فرایندی تعریف می‌گردد که موجب ظهور اشکال جدید فعالیت‌های بشری و پدیده‌های اجتماعی شده است. از این رو هدف این پژوهش فهم تجربی تأثیر ابعاد جهانی شدن بر فساد سیاسی برای پرهیز از مخاطرات و بهره‌گیری از فرصت‌های پیش روی جامعه در مسیر مبارزه با این مقوله است. از آنجا که جهانی شدن به انحاء مختلف مقولات سیاسی-اجتماعی را تحت تأثیر قرار می‌دهد ضرورت این مطالعه از این واقعیت ناشی می‌شود که در مسیر بهره‌گیری از فرصت‌ها و اجتناب از تهدیدات آن، شناخت تأثیر جهانی شدن بر هر یک از مقولات سیاسی جهت رسیدن به برابری برای تحدید یا توسعه ابعاد جهانی شدن حائز اهمیت خواهد بود. به‌عنوان مثال مطالعه انجام شده پیرامون تأثیر جهانی

شدن بر ثبات سیاسی نشان داده که ابعاد سیاسی و اجتماعی جهانی شدن ثبات سیاسی در ایران را تضعیف کرده، در حالی که بعد اقتصادی آن ثبات سیاسی را تقویت می‌کند. از این رو پیشنهادات در جهت تسریع بعد اقتصادی و تحدید بعد سیاسی و اجتماعی ارائه شده است (مهربان اینچه برون، اکبری و احمدیان، ۱۴۰۱: ۲۷۳). با توجه به اینکه بدیهی است این قبیل پیشنهادات تأثیرپذیری سایر مقولات سیاسی را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد، لذا این مقاله با انتخاب فساد سیاسی به عنوان متغیر وابسته در پی تبیین تأثیر جهانی شدن بر فساد سیاسی برای مواجهه با چنین ضرورتی است.

این مقاله با بهره‌گیری از روش کمی علی و استراتژی تحلیل رگرسیون خطی^۱ در پی یافتن پاسخ به این پرسش است که جهانی شدن چه تأثیری بر فساد سیاسی و مبارزه با آن در جمهوری اسلامی ایران دارد. داده‌های بکار گرفته شده برای تحلیل فساد سیاسی و جهانی شدن داده‌های ثانویه بوده که از داده‌های سری زمانی ارائه شده از سوی موسسه تحقیقاتی انواع دموکراسی^۲ و مرکز تحقیقات چرخه تجاری (کُف)^۳ و برای سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۹ استفاده شده است. فرضیه پژوهش این است که با توجه به ماهیت ساختار اقتصادی کشور و نیز نظام تحریمات بین‌المللی علیه ایران، بعد اقتصادی جهانی شدن، تأثیر غیرخطی بر فساد سیاسی داشته که این امر تأثیر سایر ابعاد جهانی شدن را تحت الشعاع قرار می‌دهد. ساختار مقاله بدین صورت تدوین گردیده است که در بخش اول، روش پژوهش ارائه شده است. در بخش دوم پیشینه مطالعاتی پیرامون موضوع مورد بررسی قرار خواهد گرفت. سپس در بخش سوم چهارچوب نظری بیان می‌شود. چهارچوب مفهومی مشتمل بر تعاریف مفهوم و تعاریف عملیاتی در بخش بعدی ارائه خواهد شد. بحث اصلی مقاله نیز در بخش پنجم مورد پردازش قرار خواهد گرفت که در این بخش با تخمین بهترین مدل آماری نتایج تبیین خواهد شد. نهایتاً براین مطالب گفته شده نیز در نتیجه بحث ارائه می‌گردد.

-
1. Linear Regression Analysis
 2. V-Dem (Varieties of Democracy) Institute
 3. Konjunkturforschungsstelle (KOF)

روش پژوهش

هر تحقیق علمی متضمن پایبندی به فرایندی نظام‌مند است که چهارچوب روشی به مثابه استراتژی و تکنیک انجام پژوهش، نظام‌بخشی مذکور را فراهم می‌سازد. در علم سیاست نیز پژوهش یا با روش کمی صورت می‌گیرد یا روش کیفی و یا روش ترکیبی. روش کمی که در این پژوهش استفاده شده است، یکی از پرکاربردترین تکنیک‌های تحلیل در تحقیقات سیاسی بوده که دنبال تولید نظریه‌های پیش‌بینی‌پذیر مبتنی بر آزمایش و تاکید بر روش‌های ریاضی و آماری در تجزیه و تحلیل می‌باشد. در قالب تحقیقات کمی، می‌توان محور اساسی را متمرکز بر روشن کردن مفاهیم و مضامین، توصیف رویدادها یا پدیده‌ها و یا تعیین تأثیرات علی کرد که به دنبال فهم تأثیر یک یا چند عامل ممکن بر متغیرهای دیگر است. این سه رویکرد متفاوت به ترتیب اکتشافی، توصیفی و علی نامیده می‌شوند (McNabb, 2010: 125).

کاربست روش در یک پژوهش کمی عموماً شامل مراحل توصیف موضوعات، معرفی ابزارها، روش‌های جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌ها و محدودیت‌های طراحی در صورت وجود است. در مسیر تحلیل رویکرد علی در چارچوب پژوهش کمی، پس از توصیف داده‌ها تحلیل رگرسیون به‌عنوان یکی از استراتژی‌های این روش برای تبیین تغییرات متغیر وابسته به واسطه متغیر[های] مستقل بکار می‌رود.

تجزیه و تحلیل رگرسیونی یکی از روش‌های آماری است که به شکل وسیعی طی نیم‌قرن اخیر برای تحلیل رابطه بین متغیرها در علوم اجتماعی بکار می‌رود. این شکل از تحلیل به مطالعه وابستگی متغیر وابسته به یک یا چند متغیر توضیحی می‌پردازد که با تخمین یا پیش‌بینی مقدار متوسط یا میانگین مقادیر متغیر دسته اول در حالتی که متغیر نوع دوم معلوم یا معین باشد صورت می‌پذیرد. محققین حوزه علوم اجتماعی از این تحلیل برای جستجوی پاسخ سوالات و آزمون فرضیات خود استفاده می‌کنند. مدل‌های رگرسیون به دانشمندان اجازه می‌دهند مکانیسم‌هایی را بررسی کنند که نظریه‌ها و ایده‌های‌شان پیرامون توضیح ارتباط بین متغیر[های] پیش‌بینی‌کننده خاص و یک نتیجه، پیشنهاد می‌کنند. همچنین این مدل‌ها برای بررسی این موضوع بکار می‌روند که چگونه دو یا چند متغیر پیش‌بینی‌کننده به طور مشترک با یک متغیر نتیجه یا وابسته مرتبط می‌شوند. شایان ذکر

است هر چند تحلیل‌های رگرسیون، وابستگی یک متغیر به سایر متغیرها را بررسی می‌کند؛ اما الزاماً بیانگر حالت علیت نمی‌باشد.

گرچه تحلیل همبستگی با رگرسیون دارای ارتباط نزدیکی است؛ اما به لحاظ مفهومی این دو تحلیل با یکدیگر دارای تفاوت‌های قابل توجهی هستند چراکه در تحلیل همبستگی هدف اولیه، اندازه‌گیری درجه یا میزان بستگی خطی بین دو متغیر است. ضریب همبستگی شدت وابستگی (خطی) را اندازه می‌گیرد لکن تحلیل رگرسیون به دنبال چنین اندازه‌گیری نبوده بلکه در پی تخمین یا پیش‌بینی مقدار متوسط یک متغیر بر اساس مقادیر ثابت متغیرهای دیگر است (گجراتی، ۱۳۹۶: ۲۶-۲۵).

همانگونه که اشاره شد پس از جمع‌آوری و شناسایی متغیرها می‌توان به رگرسیون-گیری پرداخت. در مسیر رگرسیون‌گیری انتخاب مدل اهمیت اساسی در فرایند پردازش تابع رگرسیون دارد. در دنیای واقعی به ندرت می‌توان بین دو متغیر رابطه‌ای را یافت که به صورت خطی با یکدیگر در ارتباط باشند. عموماً روابط بین مؤلفه‌ها غیرخطی هستند اما جهت پرهیز از ورود به پیچیدگی‌های محاسبات روابط غیرخطی و دشواری تفسیر و پیش‌بینی مربوط به این روابط محققین به صورت خطی به تحلیل رگرسیون می‌پردازند. لازم به ذکر است مفهوم خطی بودن در رگرسیون به خطی بودن بر حسب پارامتر و ضرایب اشاره دارد نه متغیرها (منجذب و نصرتی، ۱۳۹۶: ۳۸). به عبارتی مدل‌های رگرسیون خطی از لحاظ متغیرها ممکن است خطی باشند یا نباشند؛ اما به لحاظ پارامتر لازم است خطی باشند. از این رو با در نظر داشتن تمایز این دو شکل، در ادامه با توجه به مبانی نظری مقاله، مدل رگرسیون جهت تخمین انتخاب می‌شود.

پیشینه پژوهش

به عنوان پیشینه پژوهشی، مطالعاتی که در راستای این موضوع انجام شده را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد: اول مطالعاتی که در خصوص تأثیر جهانی شدن بر فساد به رشته تحریر درآمده‌اند و دیگری مطالعاتی که به بحث فساد در ایران نگارش شده‌اند. در ادامه به هریک از آنها اشاره می‌شود:

الف- مطالعات انجام شده پیرامون رابطه جهانی شدن و فساد

لیکن^۱ (۱۹۹۷) و الیوت^۲ (۱۹۹۷) به طور جداگانه در مطالعات خود این موضوع را خاطرنشان می‌کنند که جهانی شدن با توجه به استفاده گسترده از تجارت الکترونیک و مراکز مالی فراساحلی، شناسایی اقدامات فاسد را دشوارتر کرده است. ویلیامز^۳ و بیر^۴ (۱۹۹۹) در پژوهش خود اشاره می‌کنند که توافق زیادی وجود دارد که جهانی شدن انگیزه و فرصت چشم‌گیری برای اعمال فاسد فراهم و به رشد و گسترش فساد کمک کرده است.

در مقابل برخی دیگر از محققین (Balestrini, 2001: 32) نشان داده‌اند که از مزیت‌های جهانی شدن؛ دسترسی بهتر به اطلاعات و قدرت بخشیدن به مردم و تبدیل آنها به تنظیم‌کننده‌های متعصب فعالیت‌های اقتصادی، مسئول و پاسخگو است و همچنانکه کشورها در اقتصاد جهانی ادغام می‌شوند، مسئولیت‌پذیری و شفافیت در مدیریت دولتی ناشی از فشار اعمال شده توسط مؤلفه‌های داخلی و بین‌المللی حاصل شده و در نتیجه فرصت‌های رفتار فاسد نیز کاهش می‌یابد. برخی دیگر (Sandholtz & Gray, 2003: 761) استدلال نموده‌اند که سطح ادغام بین‌المللی با تأثیر بر انگیزه‌های اقتصادی، هزینه‌ها و منافع عواملی را که درگیر اعمال فاسد هستند، تغییر داده و با توجه‌زدایی از فساد، فشارهای اقتصادی و هنجاری را بر کشورهایی که در اقتصاد جهانی مشارکت دارند، وارد می‌کند. هنجارهای بین‌المللی علیه فساد که خواستار رفتار اخلاقی در روابط بین‌الملل هستند به کشورهایی که بیشتر در سطح بین‌المللی ادغام شده‌اند کمک می‌کند تا کمتر فاسد شوند. این دسته از محققین چنین فرضیه‌ای را مطرح می‌کنند: هر چه یک کشور بیشتر به شبکه‌های بین‌المللی مبادله، ارتباطات و سازمان‌گره خورده باشد، سطح فساد آن کمتر خواهد بود.

آنچه بین مطالعات صورت گرفته شده علی‌رغم وجود اختلاف میانشان مشترک است توجه به وجود تأثیر جهانی شدن بر مقوله فساد است. بنابراین تلاش جهت حضور در عرصه

1. Leiken
2. Elliott
3. Williams
4. Bear

جهانی شدن مستلزم شناسایی نحوه این تأثیر جهت برخورد با فرصت‌ها و اجتناب از تهدیدات خواهد بود.

ب- پژوهش‌های صورت گرفته در خصوص فساد در ایران

رفیعی، معصومی و گلپور (۱۴۰۱) در پژوهش خود پیرامون تأثیر خلیات اجتماعی بر فساد سیاسی نشان داده‌اند که به سختی می‌توان فساد سیاسی را مستقیماً به خلیات فردی ایرانیان مربوط دانست. از منظر این محققین، فرد به معنای جامعه‌شناختی خود در ایران شکل نگرفته و ساختارهای جامعه ایرانی موجبات رفتار دوگانه افراد در کشور را پدید آورده است.

اسدی‌نژاد جمالی و زارعی (۱۴۰۱) در پژوهش خود نشان داده‌اند صرفنظر از میزان مداخله دولت در اقتصاد، کشور با یک نابسامانی ساختاری مواجه است چراکه توازن بین مسئولیت و اختیارات برقرار نبوده، نحوه توزیع و گردش قدرت با معیارهای دموکراتیک فاصله داشته و روابط منتج از این شرایط بطور کامل، رسمی و غیرشخصی نمی‌باشد و از طرفی جامعه سیاسی ایران فاقد نظام حزبی قدرتمند بوده که از اثرات آن تضعیف پاسخگویی و شفافیت ساختار سیاسی و افزایش معضل حامی‌پروری است که خود از عوامل تسهیل فساد است.

جمالی اسگویی، بخشایشی اردستانی و بنی‌هاشمی (۱۳۹۹) در پژوهش خود به این نتیجه رسیده‌اند که ساختار و الگوی اقتصاد سیاسی حاکم بر اقتصاد ملی و جامعه ایران در تداوم فساد در جمهوری اسلامی ایران مؤثر است. از نظر این محققین هر سه قوه مقننه، مجریه و قضاییه در مبارزه با فساد نقص و کاستی‌هایی داشته و نمی‌توان در امر مبارزه با فساد، مسئولیت را متوجه یک قوه کرد بلکه بایستی نقش و عملکرد هر سه قوه را در کنار هم دید و ارزیابی کرد.

منوچهری و معصومی (۱۳۹۵) نیز با تأکید بر اینکه مردم آگاه از مسائل تأثیرگذار حکومتی، نظارت و کنترل بهتری بر رفتار کارگزاران سیاسی خواهند داشت و در پی آن ارتکاب فساد دشوارتر خواهد شد که در این میان رسانه در صدر آگاهی‌بخشی عمومی قرار دارد زیرا راهبرد تجهیز رسانه‌ای مهمترین راهکار مقابله کننده با معضل فساد سیاسی در کشورهای برخوردار از نظام‌های مردمی است و اشاره دارند اگرچه به لحاظ حقوقی و

زمینه‌ای کشور دچار محدودیت در تحقق الزامات اساسی این راهبرد نیست؛ اما قواعد حمایتی از راهبرد تجهیز رسانه‌ای در کشور، هم نیاز به تفصیل بیشتر در منطق نظر و هم همکاری بیشتر در عرصه عمل دارد.

آنچه از پژوهش‌های صورت گرفته شده در خصوص ایران می‌توان دریافت این است که ساختار سیاسی-اقتصادی کشور زمینه‌ساز ظهور و رشد فساد بوده که به تبع آن مبارزه با فساد نیز مستلزم بازنگری در این ساختار می‌باشد؛ اما از آنجا که در عصر جهانی شدن، هرگونه تحولی در ساختارهای سیاسی کشورها مستلزم عطف توجه به شرایط فضای جدید است، لذا ایجاد هرگونه تغییر در ساختار کشور نیز از این قاعده مستثنی نبوده و می‌بایست الزامات فضای جدید را نیز در نظر بگیرد.

مبانی نظری

چنانکه در پیشینه پژوهش نیز ذکر آن رفت، بررسی مطالعات اولیه در خصوص تأثیر جهانی شدن بر فساد سیاسی حکایت از آن دارد طیفی با دوسوی بدبینانه و خوشبینانه نسبت به وجود چنین تأثیری در میان متفکرین وجود دارد. سوی بدبینانه مدعی است جهانی شدن با ایجاد روابطی که اقدامات فاسد را تشویق می‌کند از طریق تشویق کشورها به تلاش جهت ماندن در دنیای رقابتی تجارت، ایده‌ها، خدمات و اطلاعات، به افزایش فساد کمک می‌کند (Williams & Beare, 1999: 142-143). در سوی مقابل، طرفداران جهانی شدن با اتخاذ نگاه خوشبینانه، استدلال مخالفی مطرح نمودند که طبق آن جهانی شدن سطوح فساد را کاهش می‌دهد چراکه سازمان‌های فراملی قدرتمند با الزام کشورهایایی که مایل به مشارکت در اقتصاد جهانی هستند به ایجاد مقررات و استانداردهای فرامرزی که شامل شفافیت مالی، سیاست پولی و انتشار داده‌ها است تلاشی هماهنگ برای کاهش فساد انجام داده‌اند. در نگاه اینان نفس مشارکت در اقتصاد جهانی به خودی خود فساد را کاهش نمی‌دهد بلکه مشارکت در اقتصاد جهانی مستلزم تنظیم و نظارت نهادهای فراملی است که هدف مبارزه با فساد دارند (Sung & Chu, 2003: 111-113).

مطالعات اخیر نشان داد تناقض موجود در دو نگاه مزبور از بینش آنان در خصوص نوع رابطه سطح جهانی شدن و فساد سیاسی نشأت می‌گیرد؛ چراکه هر دو با اتخاذ رویکرد خطی به دنبال یافتن رابطه بین آن دو برآمده و سپس به تجویز یا منع ورود بیشتر در عرصه

جهانی شدن برای بهره‌گیری از فرصت‌ها و اجتناب از تهدیدات پرداخته‌اند. جهت فائق آمدن بر چنین تناقضی با اتخاذ رویکرد غیرخطی، مطالعات جدید مدعی شد جهانی شدن اجتماعی و سیاسی عوامل مقدماتی با تأثیر معنادار بر فساد هستند؛ اما جهانی شدن اقتصادی هم مقدمه و هم اثر سطوح مختلف فساد است (Aissaoui & Fabian, 2022: 14). این دسته از مطالعات با رویکرد تجربی نشان دادند تأثیر مثبت و منفی جهانی شدن بر فساد سیاسی به سطح جهانی شدن کشورها بستگی دارد که به موجب آن بالاترین سطح فساد در سطوح متوسط یا در حال گذار به سوی جهانی شدن محقق می‌شود.

به لحاظ نظری در سطوح پایین‌تر جهانی شدن، فرصت کمتری برای اعمال فساد وجود دارد و با حرکت بیشتر به سوی جهانی شدن، روابط تجاری تازه شکل گرفته و فرصت‌های جدیدی برای فساد ایجاد می‌شود. چنانکه برای مثال تلاش اقتصادهای نوظهور مانند چین و روسیه برای رقابت در عرصه جهانی ممکن است معاملات غیرقانونی را تشویق کند (Das & DiRienzo, 2010: 42)؛ اما رشد فساد نیز خود جهانی شدن را تشدید می‌کند، بویژه در کشورهای با درآمد سرانه پایین که در آن جریان‌های سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مرتبط با فساد به دلیل درآمد بالایی که برای سهامداران خود ایجاد می‌کنند زیرا فساد زمانی که به دورزدن مقررات و محدودیت‌ها مانند اعمال سهمیه بر واردات کمک می‌کند، می‌تواند قرار گرفتن کشورها در معرض تجارت بین‌المللی را بهبود بخشد (Caetan & Caleiro, 2021: 30). در این مرحله اگرچه نهادهای فراملی سیاست‌های قوی ضد فساد دارند، این سیاست‌ها به اندازه کافی قوی نیستند تا از افزایش اعمال فساد جلوگیری کنند. لکن با ادامه ادغام در اقتصاد جهانی، کشورها با افزایش مقررات توسط سیاست‌های ضد فساد مواجه می‌شوند و جهانی شدن بیشتر، ناکارآمدی بازار در معاملات را آشکار نموده و سطوح فساد را مجبور به کاهش می‌کند (Das & DiRienzo, 2010: 42).

بنابراین بر مبنای مطالعات جدید دیگر نمی‌توان تأثیر مثبت و منفی جهانی شدن را به صورت ثابت انتظار داشت چرا که مطالعات مذکور این دیدگاه شک‌آمیز را تعدیل نمودند که به جز از راه مشارکت بیشتر در- و یا اجتناب از- فرایند جهانی شدن همه کشورهای در حال توسعه نمی‌توانند فساد سیاسی را کاهش دهند و در مقابل کوشیدند با اتخاذ نگاه

غیرخطی در چهارچوب سطح جهانی شدن، تأثیر آن را بر فساد سیاسی دریابند. تحلیل در چهارچوب این رویکرد با در نظر گرفتن اثرات نامطلوب فساد، احتیاط را پیش روی آزادسازی یا محدودسازی بیش از حد بدون در نظر گرفتن دقیق مسائل اخلاقی و ابتکارانی قرار می‌دهد که می‌تواند به کشورهای در حال توسعه کمک کند تا نه تنها شیوه‌های حکمرانی خوب محلی بلکه رفاه جمعیت را بهبود بخشند (Attila, 2013: 560).

چارچوب مفهومی

توصیف موضوعات از گام‌های نخستین در امر پژوهش است. به منظور دستیابی به روشنی و صراحت در بکارگیری مفاهیم در طول اجرای پژوهش از دو تعریف مفهومی و عملیاتی بهره گرفته می‌شود (سنجایی، ۱۳۸۶: ۱۵۵).

الف- تعاریف مفهومی

تعریف مفهومی اشاره به تعاریفی دارد که به دنبال توصیف مفاهیم بر حسب مفاهیم دیگر است. عبارتی دیگر یک مفهوم با کلمات، ایده‌ها یا ساختارهای ساده تعریف می‌شود تا درک روشنی از آن اصطلاح بدست آید. در ذیل به تعریف مفهومی فساد سیاسی و جهانی شدن پراخته می‌شود:

فساد سیاسی

فساد را می‌توان به عنوان مبادله مخفیانه بین دو بازار، یکی بازار سیاسی و یا اداری و دیگری، بازار اقتصادی و اجتماعی تعریف کرد. این مبادله پنهان است زیرا هنجارهای عمومی، قانونی و اخلاقی را نقض کرده و منافع عمومی را قربانی منافع خصوصی شخصی، شرکتی، حزبی و غیره می‌کند. این معامله به بازیگران خصوصی اجازه می‌دهد تا به منابع عمومی قراردادها، تأمین مالی، تصمیمات و غیره به شیوه‌ای ممتاز و مغرضانه ناشی از فقدان شفافیت و رقابت دسترسی داشته باشند و برای بازیگران عمومی فاسد منافی را فراهم می‌آورد که در حال حاضر یا در آینده برای خودشان یا برای سازمانی که اعضای آن هستند مفید باشند. چنانکه جوزف نای^۱ اشاره دارد فساد، رفتاری است که طی آن وظایف

1. Joseph Nye

عادی یک نقش عمومی به دلیل منافع خصوصی، مالی یا موقعیتی منحرف می‌شود. این امر شامل رفتارهایی مانند رشوه‌خواری (استفاده از پاداش برای انحراف قضاوت شخصی در موقعیت اعتماد)، خویشاوندگرایی (اعطای حمایت به دلیل رابطه اسنادی و نه شایستگی) و اختلاس (تصرف غیرقانونی منابع عمومی برای مصارف خصوصی) است (Heidenheimer & Johnston, 2011: 8). در این میان فساد سیاسی اشاره به وضعیتی دارد که طی آن قدرت سیاسی در راستای دستیابی به دستاوردهای شخصی و نیز حفظ منافع گروهی، هنجارهای عمومی را نقض کرده و به منافع عمومی آسیب می‌رساند (Kotkin & Sajó, 2002: 57).

فساد سیاسی به‌عنوان شکلی از فساد تعریف می‌شود که تصمیم‌گیرندگان سیاسی در آن دخیل هستند؛ به عبارتی دیگر فساد سیاسی نشان‌دهنده نوع خاصی از "فساد عمومی نسبت به عموم" بوده و بدین معناست که یکی از شرکت‌کنندگان در اقدامات فاسد متعلق به دولت و دیگری متعلق به بخش خصوصی است: در واقع فساد سیاسی یک رابطه خاص و غیرقانونی دولت و جامعه است. از این رو گفته می‌شود این مفهوم، مفهومی نسبتاً مدرن است، زیرا تمایز عمومی - خصوصی تنها از زمان پایان فئودالیسم و ظهور سرمایه‌داری صنعتی به‌طور محکم در سیاست جای گرفته است (Newell, 2018: 8-11).

باید توجه داشت تعریف اصطلاح فساد سیاسی به شدت تحت تأثیر آن دسته از معانی فساد قرار دارد که در قالب "اخلاق" مفهوم‌سازی می‌شوند و در این ایده مشترکند که فساد امری است مستلزم تقلب در منافع عمومی توسط منافع خصوصی و یا تخطی از این قانون که آنچه عمومی و خصوصی است باید کاملاً جدا نگه داشته شود. همین مسأله موجب گردید بررسی فساد سیاسی به واسطه تنوع فرهنگی در سلسله‌مراتب ارزش‌ها، در تعریف متقابل عمومی و خصوصی و نیز نگرش‌های نخبگان و افکار عمومی نسبت به این موضوع با دشواری مواجه گردد (Mény, 1995: 12).

فساد سیاسی نه تنها منجر به تخصیص نادرست منابع می‌شود بلکه بر نحوه سیاست‌گذاری نیز اثر می‌گذارد. فساد سیاسی دستکاری نهادهای سیاسی و قواعد داخلی است و از این رو بر نهادهای حکومتی و نظام سیاسی تأثیر گذاشته و غالباً به زوال نهادی

می‌انجامد. بنابراین فساد سیاسی چیزی بیش از انحراف از هنجارهای قانونی رسمی و مکتوب، از قوانین اخلاقی حرفه‌ای و احکام دادگاه است. فساد سیاسی زمانی نمایان می‌گردد که قوانین و مقررات کم و بیش بطور سیستماتیک توسط حاکمان مورد سوء استفاده قرار گرفته، کنار گذاشته، نادیده گرفته و یا حتی متناسب با منافع آنها تنظیم می‌شود (Amundsen, 1999: 3). به بیانی دیگر فساد سیاسی زمانی رشد می‌کند که قدرت انحصاری با اختیار و مسئولیت‌پذیری کم ترکیب شده و زمانی کاهش می‌یابد که رانت‌های اقتصادی به قدرت اختیاری برخی از مقامات دولتی وابسته نباشد و فعالیت‌های اقتصادی انحصاری و همچنین دولت‌ها موضوع قوانین سخت‌گیرانه مربوط به پاسخگویی باشند (Klitgaard, 1988: 23-47).

امروزه در بستر جهانی شدن، بررسی فساد سیاسی همچون سایر مسائل سیاست از حصار دولت-ملت فراتر رفته و می‌بایست از زاویه جهانی شدن به آن نگریست چراکه محققان معتقدند جهانی شدن به عاملی تبدیل گردیده که بینش و مواجهه با موضوع فساد را تحت الشعاع قرار داده است (Heidenheimer & Johnston, 2017: XIV).

جهانی شدن

جهانی شدن اصطلاحی است پیچیده و بحث‌برانگیز که از آن به فرایند تعبیر شده است. گرچه ریشه جهانی شدن به قرن‌ها پیش باز می‌گردد لکن با گذر از مراحل مختلف از دهه ۱۹۸۰ میلادی در شمایی تازه و با گستردگی بیشتری نمایان شده است. برخی صاحب‌نظران مباحثه در باب ماهیت جهانی شدن را از طریق تمایز قائل شدن میان دو اصطلاح تبیین می‌کنند: یکی جهانی شدن به منزله فرایند یا مجموعه‌ای از فرایندها که بر پویایی و سازوکار تحول و تغییر تاکید دارد؛ دیگری جهانی بودن^۱ به منزله یک وضعیت اجتماعی شامل مجموعه شرایطی که جهانی شدن آنها را بوجود آورده است. عده‌ای دیگر نیز اصولاً از اصطلاح جهانی‌گرایی^۲ برای اشاره به ایدئولوژی جهانی شدن شامل نظریات، ارزش‌ها و مفروضاتی استفاده می‌کنند که این فرایندها را پیش برده‌اند (هیوود، ۱۳۹۶: ۹). برخی

1. Globality
2. Globalism

نیز معتقدند در دوران جدید جوامع بشری اصولاً با مقوله‌ای با عنوان جهانی‌سازی^۱ مواجه هستند که در پی آن نیروهای جهانی‌سازی به دنبال همگون‌سازی جوامع به شیوه‌های مختلف با هدف فرسایش تمایزات فرهنگی و تحمیل یک سیستم سیاسی-اقتصادی مشخص می‌باشند (Cochrane & Pain, 2004: 13). در راستای چنین برداشتی گفته می‌شود جهانی شدن که پیش‌تاز آن پسران شیکاگو در شیلی دهه ۱۹۷۰ بودند به‌عنوان یکی از پروژه‌های راهبردی ژئوپولیتیک در درون نظم جهانی پس از جنگ جهانی دوم جایگزین پروژه توسعه یا نوسازی به دلیل شکست آن گردید. عبارتی با شکست نظریه‌های کلاسیک چپ و راست نوسازی و توسعه، جهانی شدن به مثابه جانشین پروژه توسعه شناخته شده که به‌عنوان الگویی از سیاست‌های تجویز شده و تغییرات گریزناپذیر، به یک واقعیت مقاومت‌ناپذیر تبدیل گشت (لیتل و اسمیت، ۱۳۹۵: ۵۹۰-۵۸۹).

با کنار گذاشتن نگاه پروژه‌ای، از میان تعاریف ارائه شده از سوی متفکرین حوزه جهانی شدن و در چارچوب اصطلاح اول می‌توان تعریف جورج ریتزر^۲ را پذیرفت که طبق نظر وی، جهانی شدن به مجموعه‌ای از فرایندها اطلاق می‌گردد که متضمن گردش و سیالیت فزاینده و همچنین چندسویه^۳ افراد، اشیا، فضا، اطلاعات و نیز سازه‌هایی است که شرایط تسریع یا ممانعت از چنین تحرک و سیالیتی را فراهم می‌سازند. جهانی شدن آنگاه که همه چیز به آسانی قابلیت سیالیت داشته باشند می‌تواند منجر به یکپارچه‌سازی بیشتر شود؛ اما با بناشدن سازه‌هایی که با موفقیت جریان فوق‌الذکر را مسدود می‌کنند می‌تواند به کاهش سطح همگرایی و یکپارچه‌سازی منتهی گردد (Ritzer, 2011: 2).

تفاوت کلیدی در هر نوع تحلیلی پیرامون ابعاد جهانی شدن بر سر این است که همگونی یا ناهمگونی را در حال افزایش دید. برای مثال می‌توان جهانی شدن فرهنگ را یا بسط فراملی اصول و روال‌های مشترک (همگونی) به شمار آورد یا فرایند تأثیر متقابل بسیاری از عناصر فرهنگی جهانی و محلی برای خلق اقتباسی یا آمیزه‌ای که منتهی به تنوعی از دورگه فرهنگی (ناهمگونی) می‌شود (ریتزر، ۱۳۹۶: ۷۶۶). از این رو مزیت پذیرش چنین تعریفی این است که با لحاظ نمودن قابلیت افزایش یا کاهش سطح همگرایی ناشی از

1. Globalizing
2. George Ritzer
3. Multidirectional

جهانی شدن می‌توان از یکجانبه‌گرایی ملحوظ در تعاریف دیگر پرهیز نمود. عبارتی دیگر لحاظ نمودن مفهوم سازه‌هایی - همچون دولت و یا سازمان‌های بین‌المللی - که سیالیت را تسریع یا محدود می‌کند، چنین تعریفی را از همگرایی و یکپارچگی جبری سایر تعاریف رهایی می‌بخشد.

تعاریف عملیاتی

تعاریف عملیاتی، پل ارتباطی میان سطوح مفهومی - نظریه‌ای و تجربی - مشاهده‌ای بوده که مشخص می‌نمایند چه چیزی باید مورد مشاهده قرار گیرد (سنجایی، ۱۳۸۶: ۱۶۰). در زیر در قالب عملیاتی به تعریف متغیرهای وابسته و مستقل پژوهش پرداخته می‌شود:

متغیر فساد سیاسی

فساد سیاسی عبارت است از اینکه مقام دولتی یا عمومی قوانین یا هنجارهای عمومی را برای کسب منفعت خود یا گروهی ثالث (که از طریق پاداش دادن به این مقامات یا تشویق آنها به گونه‌ای دیگر به کالا یا خدماتی دست می‌یابند که از راه دیگر نمی‌توانستند) به زیان منافع افرادی زیر پا می‌گذارد که مقام مذکور جهت منفعت رساندن به آنها قدرت را کسب کرده است (Heywood, 2014: 22). در این راستا متغیر فساد سیاسی مورد استفاده در این پژوهش مبتنی بر داده‌های ارائه شده از سوی موسسه تحقیقاتی انواع دموکراسی می‌باشد. این شاخص بین صفر و یک تعریف شده که بر مبنای آن هر چه شاخص به سمت یک میل کند حکایت از سطح بالای فساد سیاسی دارد و برعکس، هر چه به سمت صفر میل کند موفقیت کشور در مبارزه با این پدیده را نشان می‌دهد. مؤلفه‌های شاخص مذکور در جدول ۱ بیان گردیده است.

شاخص فساد سیاسی منتخب با اتخاذ برآوردهای نقطه‌ای از مدل تحلیل عاملی بیزی^۱ برپایه مؤلفه‌های جدول ۲ حاصل می‌شود. جهت دستیابی به این هدف هر یک از مؤلفه‌ها مطابق جدول ۳ بین ۰ تا ۴ امتیازدهی می‌گردند.

جدول ۱. مؤلفه‌های سازنده شاخص منتخب فساد سیاسی

ویژگی	مؤلفه
کارمندان بخش دولتی تا چه حد در ازای دریافت رشوه یا سایر انگیزه‌های مادی به انجام عمل اعطایی دست می‌زنند و هر چند وقت یک‌بار سرمایه‌های عمومی یا سایر منابع دولتی را برای استفاده‌های شخصی یا خانوادگی مورد اختلاس یا سوءاستفاده قرار می‌دهند.	فساد بخش عمومی
اعضای قوه مجریه یا عوامل آنها به طور معمول در ازای انجام عملی مرحمت‌گونه به دریافت رشوه یا سایر انگیزه‌های مادی مبادرت می‌ورزند و نیز برای استفاده‌های شخصی یا خانوادگی مرتکب اختلاس یا سوءاستفاده از سرمایه‌های عمومی یا سایر منابع دولتی می‌شوند.	فساد اجرایی
این مؤلفه متضمن واکاوی موارد زیر است: (الف) پذیرش رشوه، (ب) کمک به اخذ قراردادهای دولتی برای شرکت‌هایی که قانونگذار (یا خانواده/ دوستان و یا حامیان سیاسی او) مالک آنها هستند، (ج) احسان به شرکت‌ها در ازای فرصت شغلی پس از خروج از قوه مقننه، (د) استفاده از پول دولت یا کمک‌های مالی برای استفاده شخصی.	فساد تقنینی
آیا هر چند وقت یک‌بار افراد یا شرکت‌ها به منظور تسریع یا تأخیر در روند یا بدست آوردن یک تصمیم قضایی مساعد، پرداخت‌های اضافی یا رشوه انجام می‌دهند؟	فساد قضایی

منبع: (V-Dem Institute, 2022)

جدول ۲. امتیازدهی وضعیت فساد سیاسی در مؤلفه‌های شاخص منتخب

عملکرد	مقدار امتیاز
به‌طور ثابت این اتفاق رخ می‌دهد	۰
اغلب این اتفاق رخ می‌دهد	۱
تقریباً در نیمی از زمان مورد بررسی این اتفاق رخ می‌دهد	۲
هر از گاهی این اتفاق رخ می‌دهد	۳
این اتفاق هرگز رخ نمی‌دهد	۴

منبع: (V-Dem Institute, 2022)

متغیر جهانی شدن

جهانی شدن عبارت است از فرایند خلق شبکه‌ها در میان کنشگران فراقاره‌ای که از طریق شماری از جریان‌ات مانند جریان جمعیتی، جریان اطلاعاتی و نظری و جریان سرمایه‌ای و کالایی تحقق پیدا می‌کند و با حذف مرزهای کشوری و الحاق اقتصادها، فرهنگ‌ها،

فناوری‌ها و حاکمیت‌ها به ایجاد روابط پیچیده با وابستگی متقابل می‌انجامد (درهر، گاستون و مارتنز، ۱۳۹۳: ۶۱)

این مقاله بر پایه داده‌های در دسترس، از شاخص دولت- پایه ارائه شده از سوی مرکز تحقیقات چرخه تجاری (کُف) با ابعاد ذکر شده در جدول ذیل بهره می‌برد. شاخص جهانی شدن کُف اولین بار در سال ۲۰۰۲ منتشر شده و تا حدی مبتنی بر متغیرهای مورد استفاده در شاخص ای.تی.کرنی / سیاست خارجی^۱ است؛ اما در آن به مراتب تعداد بیشتری از کشورها پوشش داده شده‌اند و زمان بررسی هم طولانی‌تر شده است. شاخص مذکور همچنین ابعاد نادیده گرفته شده‌ای از جهانی شدن را به بررسی خود اضافه کرده است. جدول شماره ۳ ساختار این شاخص را بر حسب مؤلفه‌های سازنده نشان می‌دهد:

جدول ۳. ابعاد جهانی شدن برگرفته از شاخص کُف

وزن	شاخص جهانی شدن قانونی ^۲	وزن	شاخص جهانی شدن عملی ^۳
۳۳.۳	جهانی شدن اقتصادی	۳۳.۳	جهانی شدن اقتصادی
۵۰.۰	جهانی شدن تجارت	۵۰.۰	جهانی شدن تجارت
۲۶.۸	مقررات تجاری	۳۸.۸	تجارت کالا
۲۴.۴	مالیات‌های تجاری	۴۴.۷	تجارت خدمات
۲۵.۶	تعرفه‌ها	۱۶.۵	تنوع شرکای تجاری
۲۳.۲	قراردادهای تجاری	۵۰.۰	جهانی شدن مالی
۵۰.۰	جهانی شدن مالی	۲۶.۷	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی
۳۳.۳	محدودیت‌های سرمایه‌گذاری	۱۶.۵	سرمایه‌گذاری پورتنوی ^۴
۳۸.۵	گشودگی حساب سرمایه	۲۷.۶	ذخایر بین‌المللی
۲۸.۲	موافقتنامه‌های سرمایه‌گذاری بین‌المللی	۲.۱	ذخایر بین‌المللی
		۲۷.۱	تأدیه‌های درآمد بین‌المللی
۳۳.۳	جهانی شدن اجتماعی	۳۳.۳	جهانی شدن اجتماعی
۳۳.۳	جهانی شدن بینافردی	۳۳.۳	جهانی شدن بینافردی

1. ATK/FP
2. De jure
3. De facto
4. Portfolio Investment

ادامه جدول ۳.

وزن	شاخص جهانی شدن قانونی ^۱	وزن	شاخص جهانی شدن عملی ^۲
۳۹.۹	اشتراک تلفن	۲۰.۸	ترافیک صوتی بین‌المللی
۳۲.۷	آزادی بازدید ^۳	۲۱.۹	نقل و انتقالات ^۴
۲۷.۴	هواپیمایی بین‌المللی	۲۱.۰	جهانگردی بین‌المللی
		۱۹.۱	محصلین بین‌المللی
		۱۷.۲	مهاجرت
۳۳.۳	جهانی شدن اطلاعات	۳۳.۳	جهانی شدن اطلاعات
۳۶.۸	دسترسی به تلویزیون	۳۷.۲	استفاده از پهنای باند اینترنت
۴۲.۶	دسترسی به اینترنت	۲۸.۳	ثبت بین‌المللی اختراعات
۲۰.۶	آزادی مطبوعات	۳۴.۵	صادرات فناوری پیشرفته
۳۳.۳	جهانی شدن فرهنگی	۳۳.۳	جهانی شدن فرهنگی
۲۴.۷	برابری جنسیتی	۲۸.۱	تجارت کالاهای فرهنگی
۴۱.۴	سرمایه انسانی	۲۴.۶	تجارت خدمات فردی
۳۳.۹	آزادی‌های مدنی	۹.۷	علائم تجاری بین‌المللی
		۲۱.۶	رستوران‌های مک دونالد ^۵
		۱۶.۰	فروشگاه‌های ایکیا ^۶
۳۳.۳	جهانی شدن سیاسی	۳۳.۳	جهانی شدن سیاسی
۳۶.۲	(عضویت در) سازمان‌های بین‌المللی	۳۶.۵	سفارتخانه
۳۳.۴	معاهدات بین‌المللی	۲۵.۷	مأموریت حفظ صلح سازمان ملل
۳۰.۴	تنوع طرف معاهدات	۳۷.۸	نهادهای مردمی بین‌المللی

منبع: (Gygli, Haelg, Potrafke, Sturm, 2019: 545)

شاخص جهانی شدن کُف در آخرین بازبینی خود در سال ۲۰۱۸ بر اساس ۴۳ متغیر منحصر به فرد معرفی شد که در ۵ زیرمجموعه (جهانی شدن تجاری، مالی، بین فردی، اطلاعاتی و فرهنگی) و سه بعد (جهانی سازی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی) برحسب تمایز عملی - قانونی و نیز در یک شاخص کلی تجمیع گردید. تجمیع شامل جمع کردن

1. De jure
2. De facto
3. Freedom to Visit
4. Transfers
5. McDonald
6. IKEA

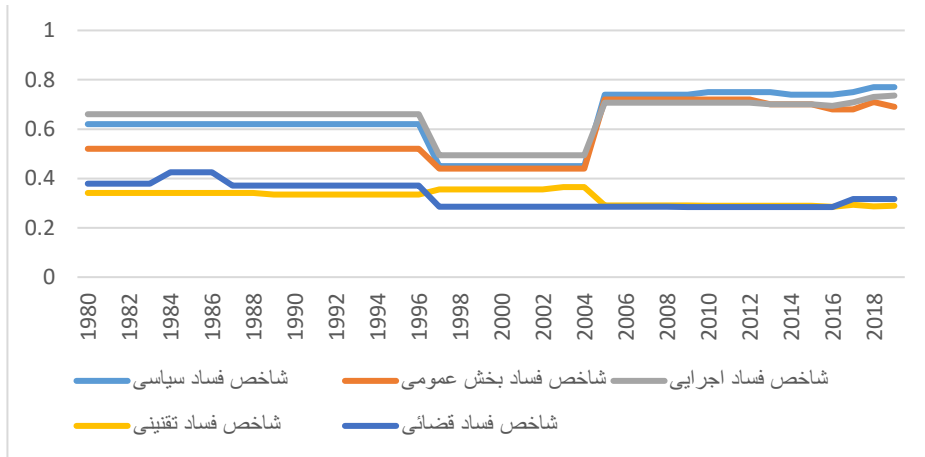
متغیرهای وزنی منفرد در سطح مورد نظر تجمیع است. هر سطح تجمیع بجای استفاده از شاخص‌های سطح پایین انباشته شده، برحسب متغیرهای منحصر به فرد محاسبه می‌شود (Gygli, Haelg, Potrafke, & Sturm, 2019: 559). در این صورت ابعاد جهانی شدن متضمن میانگین وزنی متغیرهای منحصر به فرد است.

تأثیر جهانی شدن بر فساد سیاسی در ایران

از آرمان‌ها و اهداف مطرح در شکل‌گیری انقلاب اسلامی ایران مبارزه با فساد سیاسی دوران پهلوی بود، چراکه در آن دوران فساد سیاسی به حدی دامن‌گیر رژیم پهلوی شد که تنها راه خلاصی از آن تغییر بنیادی نظام از طریق یک انقلاب بود (محمدعلی‌پور و رحیمی عماد، ۱۳۹۲: ۱۸۱)؛ اما پس از پیروزی انقلاب، دولت جمهوری اسلامی ایران وارث نظام سیاسی، حاکمیتی و اداری درافتاده به ورطه انواع و اقسام فساد شد که شرایط گریزناپذیر سال‌های پس از انقلاب و نیز عملکرد حکومت‌ها، تشدید فساد سیاسی را در کشور به همراه داشت (محمدی و معصومی، ۱۳۹۵: ۲۴۱)؛ به طوری که علی‌رغم تلاش برای مبارزه با فساد، هم از طریق قانون‌گذاری و هم از طریق اجرا و نیز نظارت بر حسن اجرای قوانین و حتی الحاق ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد، چنانکه در نمودار ۱ مشاهده می‌گردد هنوز یکی از مسائل مبتلابه کشور، موضوع فساد سیاسی است چراکه شاخص فساد از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۹ به طور میانگین ۶۸٪ بوده که حکایت از سطح بالای فساد سیاسی در کشور دارد.

شاخص مذکور نشان می‌دهد بیشترین سطح فساد سیاسی در دو بخش عمومی و اجرایی اتفاق می‌افتد چرا که میانگین فساد در این دو بخش به ترتیب ۰.۵۷ و ۰.۶۴ بوده که نسبت به سطح ۰.۳۲ بخش تقنینی و ۰.۳۲ بخش قضایی میزان چشمگیری را در بر می‌گیرد، به طوری که می‌توان گفت سطح فساد سیاسی در ایران بیشتر در دو بخش عمومی و اجرایی نمود می‌یابد و جهانی شدن، فساد سیاسی در این دو بخش را بیشتر تحت تأثیر قرار خواهد داد.

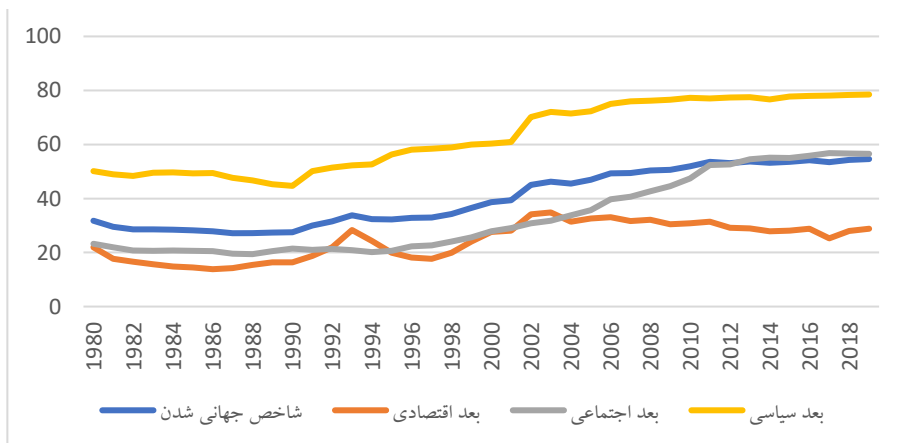
نمودار ۱. شاخص فساد سیاسی در ایران

منبع: (V-Dem institute, 2022)

از سویی دیگر اگرچه ایران کشوری جهانی شده به حساب نمی آید (Abolhassan Shirazi, 2013: 5)؛ اما چنانکه داده‌های ارائه شده از سوی مرکز تحقیقات چرخه تجاری نشان می‌دهد سیاست کشور در راستای تلاش برای حضور در عرصه جهانی می‌باشد زیرا به طور میانگین از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۹ میانگین شاخص جهانی شدن در ایران ۴۰ درصد است.

نمودار ۲. ابعاد جهانی شدن در ایران

منبع: (KOF Swiss Economic Institute 2022)

در این میان سهم بُعد سیاسی جهانی شدن نسبت به سایر ابعاد بیشتر است چراکه میانگین این بُعد ۶۳ درصد می‌باشد که نسبت به میانگین ۳۳ درصدی بُعد اجتماعی و ۲۴ درصدی بُعد اقتصادی قابل ملاحظه است. در مجموع علی‌رغم فراز و فرودها و روند فزاینده یا کاهنده حرکت جهانی شدن در ایران مشاهده می‌شود که طی ۴۰ سال مورد بحث، همواره مشارکت در بُعد سیاسی جهانی شدن در نظر دولتمردان اولویت داشته است؛ پس از آن بُعد اجتماعی جهانی شدن مورد توجه قرار گرفته و بُعد اقتصادی جهانی شدن با محدودیت مواجه بوده است. در راستای تعریف مفهومی ارائه شده در خصوص جهانی شدن می‌توان گفت نسبت به سیالیت ابعاد سیاسی و اقتصادی از سوی دولت و سازه‌های بین‌المللی تسریع صورت گرفته؛ اما نظام تحریم‌ها علیه ایران حکایت از آن دارد که سیالیت بُعد اقتصادی از سوی سازه‌های بین‌المللی مورد تحدید واقع شده است.

حال پس از تعریف متغیرها به توضیح و پیش‌بینی متغیر وابسته بر حسب متغیرهای مستقل پژوهش برای سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۹ پرداخته می‌شود. جدول زیر، خروجی تخمین رابطه بین فساد سیاسی و ابعاد جهانی شدن را نشان می‌دهد که با استفاده از نرم‌افزار 10 EViews بدست آمده است.

از آنجا که بر پایه مبانی نظری، متغیر جهانی شدن اقتصادی رابطه غیرخطی با فساد سیاسی دارد، رگرسیون خطی برای این تحلیل مناسب خواهد داشت. در این راستا از مدل رگرسیون چندجمله‌ای^۱ برای تبیین استفاده شد، چراکه این مدل یک مورد خاص از رگرسیون خطی است که در آن معادله چندجمله‌ای بر روی داده‌ها با یک رابطه منحنی بین متغیرهای وابسته و مستقل برازش می‌شود. با توجه به اینکه مطالعات صورت گرفته شده در خصوص رابطه جهانی شدن و فساد سیاسی، رابطه سهمی شکل بین این دو متغیر را نشان می‌دهد (Caetan & Caleiro, 2021: 33). این مقاله نیز از مدل چندجمله‌ای درجه دو بهره برده است. همچنین از روش حداقل مربعات برای تخمین رگرسیون استفاده شد.

1. Polynomial Regression Model

جدول شماره ۴. خروجی رگرسیون تخمینی

روش: حداقل مربعات				
نمونه (تعدیل شده): ۱۹۸۱ ۲۰۱۹				
مشاهدات دربرگرفته شده: ۳۹ بعد از تعدیل				
احتمال	آماره معناداری ضرایب	خطای استاندارد	ضریب	نام متغیر
۰.۰۰۰۹	۳.۶۶۹۱۹۶	۹.۰۸۳۶۹۷	۳۳.۳۲۹۸۶	ضریب ثابت
۰.۰۲۲۰	-۲.۴۰۳۳۳۹	۰.۵۱۵۰۵۴	-۱.۲۳۷۸۵۰	بعد اقتصادی جهانی شدن
۰.۰۰۳۶	۳.۱۳۸۳۹۸	۰.۰۱۰۳۸۷	۰.۰۳۲۵۹۹	مربع بعد اقتصادی جهانی شدن
۰.۰۰۰۱	۴.۶۴۷۷۰۷	۰.۰۶۹۶۲۳	۰.۳۲۳۵۸۵	بعد اجتماعی جهانی شدن
۰.۰۰۰۰	-۵.۵۱۸۷۹۷	۰.۰۵۷۵۰۰	-۰.۳۱۷۳۲۹	بعد سیاسی جهانی شدن
۰.۰۰۰۰	۹.۰۱۹۸۸۱	۰.۰۸۷۴۲۷	۰.۷۸۸۵۸۲	وقفه فساد سیاسی
۶۸.۷۴۳۵۹	میانگین متغیر وابسته		۰.۸۶۴۰۱۴	ضریب تعیین
۱۰.۴۶۴۷۷	انحراف استاندارد متغیر وابسته		۰.۸۴۳۴۱۱	ضریب تعیین تعدیل شده
۵.۸۲۰۴۱۶	معیار آکائیک		۴.۱۴۱۰۵۵	خطای استاندارد رگرسیون
۶.۰۷۶۳۴۹	معیار شوارتز		۵۶۵۸۹۵۰	مجموع مربعات خطای باقی مانده
۵.۹۱۲۲۴۳	معیار هانان-کوئین		-۱۰۷.۴۹۸۱	لگاریتم درست‌نمایی
۲.۰۸۱۰۵۷	آماره دوربین واتسون		۴۱.۹۳۴۵۸	آماره معناداری
۱۰۹۳.۷۷۲	آماره معناداری والد ^۱		۰.۰۰۰۰۰۰	احتمال (آماره معناداری)
			۰.۰۰۰۰۰۰	احتمال (آماره معناداری والد) ^۲

منبع: (یافته‌های تحقیق)

آماره دوربین- واتسون^۳ تخمین اولیه نشان داد مدل، دارای همبستگی بوده و با توجه به آزمون بروش- گادفری^۴ مشاهده شد که اجزای اخلاص مدل در وقفه اول خودهمبستگی دارد. از این رو بر مبنای آزمون اچ- دوربین^۵ برای رفع خودهمبستگی وقفه متغیر وابسته به عنوان متغیر توضیحی وارد مدل شده است. از آزمون وایت^۶ نیز جهت بررسی فرض

1. Wald F-statistic
2. Prob (Wald F-statistic)
3. Durbin -Watson Test
4. Breusch-Godfrey Test
5. H-Durbin Test
6. White Test

همسانی واریانس استفاده شد که این آزمون وجود ناهمسانی را نشان داد. در این راستا برای رفع ناهمسانی واریانس مدل از تکنیک واریانس ناهمسانی و خودهمبستگی سازگار^۱ استفاده شد. اکنون جدول فوق را با توجه به معناداری هر یک از متغیرها و نیز کل رگرسیون می‌توان به صورت تابع زیر خلاصه نمود:

$$\begin{aligned} \text{(بعد اقتصادی جهانی شدن} \times 1.23) - 33.32 = \text{فساد سیاسی} \\ + \text{(عبرم دعب یداصتقا ندش یناهج} \times 0.03) \\ + \text{(دعب یعامتجا یناهج ندش} \times 0.33) \\ - \text{(دعب یسایس یناهج ندش} \times 0.31) \\ + \text{(وقفه فساد سیاسی} \times 0.78) \end{aligned}$$

چنانکه مشاهده می‌شود هم کل رگرسیون و هم ضرایب در سطح ۵ درصد معنا دارند. عرض از مبدأ تابع فوق نشان می‌دهد سطح فساد سیاسی زمانیکه ابعاد جهانی شدن صفر است در سطح ۳۳.۳۲ می‌باشد. بر پایه مبانی نظری نیز می‌توان نتایج زیر را انتظار داشت:

* بعد اجتماعی

علامت پارامتر بعد اجتماعی جهانی شدن مثبت می‌باشد بدین معنا که با افزایش این متغیرها فساد سیاسی نیز افزایش می‌یابد. بعد اجتماعی جهانی شدن نشان می‌دهد به واسطه هنجار محور بودن موضوع فساد سیاسی، تسریع تحریک عوامل دخیل در سطح اجتماعی جهانی شدن مستلزم بازتعریف منافع عمومی و خصوصی در سطح جامعه و نخبگان دولت است. بعد اجتماعی جهانی شدن که با انتشار شیوه‌های مبارزه با فساد، انتقال تأثیرات اجتماعی از طریق شبکه‌های اجتماعی بین سازمانی و شخصی را به همراه دارد (Aïssaoui & Fabian, 2022: 17-18) سبب می‌گردد تضاد بینشی میان نخبگان و جامعه در تعریف منافع و در پی آن توزیع امکانات بسط یابد.

* بعد سیاسی

ضریب بعد سیاسی جهانی شدن نشان می‌دهد که این بُعد، تأثیر منفی بر فساد سیاسی دارد به طوری که به ازای هر واحد افزایش، فساد سیاسی در کشور کاهش می‌یابد. عبارتی دیگر بر پایه تابع بدست آمده، تسریع بعد سیاسی جهانی شدن از سوی دولت و نیز پذیرش سازه‌های بین‌المللی، مبارزه با فساد سیاسی را در کشور بهبود می‌بخشد. ساختار نظام سیاسی ایران محیط و بستر مناسب برای شکل‌گیری فساد را پدید آورده است چرا که پس از انقلاب در کشور سلطه سنتی نضج پیدا کرده و در گذر زمان نوعی نئوپاتریمونیا لیزم شکل گرفت که به واسطه آن معیارهای عقلانی - قانونی توزیع و گردش قدرت محدود شده و در نهایت منجر به این امر شد که روابط منتج از این شرایط به طور کامل رسمی و غیرشخصی نباشند (زارعی و اسدی‌نژاد جمالی، ۱۴۰۱). تابع فوق در خصوص بعد سیاسی نشان می‌دهد جهانی شدن بیشتر با تحت فشار قرار دادن کشور برای انجام اصلاحات ساختاری و نهادی از قبیل تضمین حقوق مالکیت، افزایش شفافیت در فرآیندهای تصمیم‌گیری و بهبود کیفیت خدمات عمومی به کاهش سطح فساد سیاسی کمک می‌کند.

* بعد اقتصادی

تأثیر جهانی شدن بر فساد را می‌بایست به صورت رابطه غیرخطی مورد بررسی قرار داد. لذا تابع فوق نیز نشان می‌دهد که بعد اقتصادی جهانی شدن رابطه خطی با جهانی شدن نداشته بلکه به صورت منحنی تأثیرات سایر ابعاد بر فساد سیاسی را تحت تأثیر قرار می‌دهد به طوری که با افزایش این بُعد تا حد معینی فساد سیاسی کاهش پیدا کرده و از آن حد فراتر سطح فساد نیز افزایش می‌یابد. این در حالی است که اگر رگرسیون‌گیری به صورت خطی صورت گیرد؛ نتیجه تابع حاصل، مثبت بودن ضریب بعد اقتصادی با مقدار پارمتر ۰.۳۶ را نشان می‌دهد که حکایت از تأثیر مثبت هم‌راستا با بعد اجتماعی جهانی شدن دارد. از آنجا که ساختار اقتصاد کشور به واسطه نقش سازه‌های بین‌المللی در تحدید بعد اقتصادی جهانی شدن از طریق نظام تحریم توان تعدیل برای حضور حداکثری در عرصه اقتصاد جهانی را ندارد لذا بر پایه مبانی نظری می‌توان گفت حضور در سطوح پایین‌تر جهانی شدن اقتصاد، سطح فساد سیاسی را کاهش داده؛ اما با ورود بیشتر در عرصه اقتصاد جهانی فساد نیز افزایش می‌یابد.

در مجموع اگرچه مبارزه با فساد سیاسی مستلزم بازنگری در ساختارهای اقتصادی-سیاسی می‌باشد؛ اما باید در نظر داشت که بازنگری در این ساختارها مستلزم توجه به الزامات و تأثیرات جهانی شدن است که در این صورت تلاش برای بهره‌گیری از فرصت‌ها و تهدیدات جهانی شدن در مقولات سیاسی-اجتماعی کشور به واسطه غیرخطی بودن تأثیرات آن مستلزم توجه غیرخطی برای تسریع و تحدید ابعاد مختلف جهت مبارزه با فساد سیاسی نیز می‌باشد. عبارتی تصمیم‌سازی‌ها در چهارچوب جهانی شدن مستلزم توجه به تأثیرات غیرخطی خواهد بود و بی‌توجهی به این امر می‌تواند سیاستگذاران را به اشتباه اندازد.

نتیجه‌گیری

از جمله مباحثی که به‌عنوان عامل زوال دولت‌ها مطرح نظر صاحب‌نظران قرار گرفته مقوله فساد سیاسی است؛ اما با بسط و گسترش جهانی شدن همچون سایر مباحث اجتماعی و سیاسی، شرایط مبارزه با این مقوله نیز در چارچوب تأثیرات فضای جدید مورد مطالعه قرار گرفت. این مقاله نیز در مسیر تبیین تأثیر جهانی شدن بر فساد سیاسی در ایران با اتخاذ نگاه غیرخطی (به لحاظ متغیر)، بدین معنا که تأثیر مستقیم یا معکوس جهانی شدن بر فساد سیاسی بیانگر تمام واقعیت نمی‌باشد و با بهره‌گیری از داده‌های ثانویه ارائه شده از سوی دو مرکز تحقیقاتی بین‌المللی، موسسه تحقیقاتی انواع دموکراسی برای بررسی فساد سیاسی و مرکز تحقیقات چرخه تجاری جهت ارزیابی جهانی شدن و همچنین استفاده از استراتژی تحلیل رگرسیون به پژوهش در خصوص تأثیر جهانی شدن بر فساد سیاسی در ایران پرداخته است. در این راستا با پذیرش تعریف جورج ریتزر از اصطلاح جهانی شدن؛ با توجه به سازه‌هایی که شرایط تسریع یا ممانعت از تحرک و سیالیت چند سویه افراد، اشیاء، فضا، اطلاعات را فراهم می‌آورد تأثیر سیاست‌های دولت به‌عنوان سازه تسریع یا تحدیدکننده بر فساد سیاسی مورد بررسی قرار گرفته و مشاهده شد که تأثیر جهانی شدن بر فساد سیاسی در جمهوری اسلامی ایران که بیشتر در بخش عمومی و بخش اجرایی یا قوه مجریه ریشه دارد، مستلزم توجه به تأثیر منحنی‌گونه بعد اقتصادی است. به عبارتی اگرچه بعد سیاسی جهانی شدن با تأثیر مثبت بر ساختارهای سیاسی فساد را کاهش داده و بعد اجتماعی آن با تغییر بینش‌ها نسبت به منافع عمومی و خصوصی فساد را افزایش می‌دهد لکن افزایش بعد

اقتصادی آن بر مبنای تابع بدست آمده تا نقطه‌ای همراه با بعد سیاسی جهانی شدن فساد سیاسی را کاهش می‌دهد و از آن نقطه به بعد در همراهی با افزایش بعد اجتماعی به بالا رفتن سطح فساد سیاسی منجر می‌شود؛ اما نکته حائز اهمیت چگونگی تلاش برای بهره‌گیری از فرصت‌ها و اجتناب از تهدیدات جهانی شدن است چراکه با تسریع ابعاد فرصت‌ساز یا تحدید ابعاد تهدید آفرین جهانی شدن سایر مقولات سیاسی کشور نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرد. از این رو نظر به همزمانی تأثیر ابعاد جهانی شدن بر سایر مقولات سیاسی، سیاست‌گذاری خطی در خصوص بهره‌گیری بیشتر از فرصت‌ها و اجتناب از تهدیدات جهانی شدن نادرست خواهد بود.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

ORCID

Amir Mohammad Izadi <https://orcid.org/0000-0002-4145-2869>

Hossein Harsij <https://orcid.org/0000-0003-1209-4270>

منابع

- اسدی‌نژاد جمالی، محمد و زارعی، محمدحسین، (۱۴۰۱)، «نقش مؤلفه‌های ساختاری بر فساد اقتصادی»، *فصلنامه تحقیقات حقوقی*، خرداد، دوره ۲۵، شماره ۹۷.
- جمالی اسگویی، سیدجمال، بخشایشی اردستانی، احمد و بنی‌هاشمی، میرقاسم، (۱۳۹۹)، «اقتصاد سیاسی فساد در جمهوری اسلامی ایران»، *فصلنامه مجلس و راهبرد*، بهار، شماره ۱۰۱.
- درهر، اکسل، گاستون، نوئل و مارتنز، پیم، (۱۳۹۳)، *سنجش جهانی شدن: اندازه‌گیری و پیامدهای آن*، ترجمه جهان‌بخش محبی‌نیا، افشین حیدرپور و قدسی بیات، چاپ اول، تهران: مرکز ملی جهانی شدن.
- رفیعی، ویدا، معصومی، مجید و گل‌پرور، مجید، (۱۴۰۱)، «تأثیر خلیقات اجتماعی بر فساد سیاسی (مورد مطالعه: ادارات استان کرمان)»، *ماهنامه علمی جامعه‌شناسی سیاسی ایران*، بهمن، دوره ۵، شماره ۱۱.
- ریتزر، جورج، (۱۳۹۶)، *نظریه جامعه‌شناسی*، هوشنگ‌نایی، چاپ سوم، تهران: نی.

- سنجابی، علیرضا، (۱۳۸۶)، *روش‌شناسی در علم سیاست و روابط بین‌الملل*، چاپ دوم، تهران: قومس.
- غمامی، سید محمد مهدی و آجرلو، اسماعیل، (۱۳۹۷)، «الزامات تحقق امت اسلامی و گذار از دولت مدرن (بررسی موضوعی در کشورهای اسلامی)»، *فصلنامه حکومت اسلامی*، پاییز، شماره ۳.
- گجراتی، دامودار، (۱۳۹۶)، *مبانی اقتصادسنجی*، جلد اول، ترجمه حمید ابریشمی، چاپ چهاردهم، تهران: دانشگاه تهران.
- لیتل، ریچارد و اسمیت، مایکل، (۱۳۹۵)، *دیدگاه‌هایی درباره سیاست جهان*، ترجمه علیرضا طیب، چاپ اول، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- محمدعلی پور، فرید و رحیمی عماد، سیدرضا، (۱۳۹۲)، «علل شکل‌گیری انقلاب اسلامی ایران و نظریه حکمرانی خوب: مطالعه موردی حکومت پهلوی دوم در سال‌های ۱۳۳۲ تا ۱۳۵۷»، *پژوهشنامه متین*، تابستان، شماره ۵۹.
- محمدی، منوچهر و معصومی، سیدمحمد، (۱۳۹۵)، «الزامات راهبرد تجهیز رسانه‌ای در برخورد با فساد سیاسی در جمهوری اسلامی ایران»، *فصلنامه پژوهش‌های انقلاب اسلامی*، دی، دوره ۵، شماره ۴.
- منجذب، محمدرضا و نصرتی، نصرتی، (۱۳۹۶)، *مبانی اقتصادسنجی*، چاپ اول، تهران: مؤسسه کتاب مهربان.
- مهربان اینچه برون، حامد، اکبری، سمیرا و احمدیان، قدرت، (۱۴۰۱)، «تأثیر جهانی شدن بر ثبات سیاسی در دوران اصلاحات، اصول‌گرایی و اعتدال‌گرایی»، *دوفصلنامه دانش سیاسی*، بهار و تابستان، دوره ۱۸، شماره ۳۵.
- هیوود، اندرو، (۱۳۹۶)، *سیاست جهانی*، ج ۱، ترجمه سید مسعود موسوی شفتانی، چاپ اول، تهران: نشر سمت.

References

- Abolhassan Shirazi, Habibollah, (2013), “Positive and Negative Effects of Globalization on Iran's Economy and Culture”, *International Journal of Political Science*, Summer, Vol. 3, No. 7.

- Aïssaoui, Rachida & Fabian, Frances, (2022), “Globalization, Economic Development, and Corruption: A Cross-lagged Contingency Perspective”, *Journal of International Business Policy*, Vol. 5. No. 1.
- Amundsen, Inge, (1999), *Political Corruption: An Introduction to the Issues*, First Edition, Bergen: Chr. Michelsen Institute.
- Attila, Joseph, (2013), “Globalization and Corruption: New Evidence “, *Oil, Gas and Energy Quarterly*, Vol. 61, No. 1.
- Balestrini, Pierre Philip, (2001), “Amidst the Digital Economy, Philanthropy in Business as a Source of Competitive Advantage”, *Journal of International Marketing and Marketing Research*, Vol. 2, No. 16.
- Caetano, José Manuel & Bento Caleiro, António (2021), “How Does Globalization Relate to Corruption?”, *Handbook of Research on Institutional, Economic, and Social Impacts of Globalization and Liberalization*, Edited by Yilmaz Bayar, First Published, USA: IGI Global.
- Cochrane, Allan & Pain, Kathy, (2004), “A Globalizing Society?”, At: *A Globalizing World? Culture, Economics, Politics*, Edited by David Held, Second Edition, New York: Routledge.
- Das, Jayoti & DiRienzo, Cassandra (2009), “The Nonlinear Impact of Globalization on Corruption”, *International Journal of Business and Finance Research*, Vol. 3, No. 2.
- Elliott, Kimberly Ann. (1997), *Corruption and the Global Economy*, Washington DC: Institute for International Economics.
- Gygli, Savinia, Haelg, Florian, Potrafke, Niklas & Sturm, Jan-Egbert, (2019), “The Kof Globalization Index-Revisited”, *Journal of The Review of International Organizations*, Vol. 14. No. 51.
- Heidenheimer, Arnold j. & Johnston, Michael, (2011), *Political Corruption: Concepts & Contexts*, Third Edition, USA: Taylor & Francis Group.

- Heywood, Paul M, (2015), *Routledge Handbook of Political Corruption*, First Edition, London: Routledge.
- Klitgaard, Robert, (1988), *Controlling Corruption*, First Edition, Berkeley: University of California Press.
- KOF Swiss Economic Institute, (2022 August 12), Available at: <https://kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kof-globalisation-index.html>.
- Kotkin, Stephen & Sajó, András, (2002), *Political Corruption in Transition: A Skeptic's Handbook*, Budapest: Central European University.
- Leiken, R. S, (1997), “Controlling the Global Corruption Epidemic”, *Journal of Foreign Policy*, Winter, No. 105.
- Little, Richard & Smith, Michael, (2015), *Perspectives on World Politics*, Translated by Alireza Tayeb, First Edition, Tehran: Scientific and Cultural Publications. [In Persian]
- McNabb, David E, (2010), *Research Methods for Political Science: Quantitative and Qualitative Approaches*, Second Edition, New York: Routledge.
- Mény, Yves, (1995), “Corruption, politique et démocratie”, *Confluences en méditerranée*, Vol. 15.
- Newell, James L. (2018), *Corruption in Contemporary Politics: A New Travel Guide*, First Edition, UK: Palgrave Macmillan.
- Ritzer, George. (2011), *Globalization: The Essentials*, First Edition, New Jersey: John Wiley & Sons.
- Sandholtz, Wayne & Gray, M, (2003), “International Integration and National Corruption”, *Journal of International Organization*, Autumn, Vol. 57, No. 4.

- Sung, Hung-En & Chu, Doris, (2003), "Does Participation in the Global Economy Reduce Political Corruption?", *International Journal of Comparative Criminology*, Vol. 3, No. 2.
- V-Dem Institute, (2022 September 7), The V-Dem Dataset, available at: <https://www.v-dem.net/data/the-v-dem-dataset>.
- Williams, James. W. & Beare, Margaret E, (1999), "The Business of Bribery: Globalization, Economic Liberalization, and the Problem of Corruption", *Journal of Crime, Law and Social Change*, October, Vol. 32, No. 2.

In Persian

- Dreher, Axel, Gaston, Noel & Martens, Pim, (2008), *Measuring Globalisation: Gauging its Consequences*, Translated by Jahanbakhsh Mohibinia et al, First Edition, Tehran: National Center for Globalization.
- Ghamami, Seyed Mohammad Mahdi & Ajurlu, Ismail, (2018), "Requirements for Forming the Islamic Community and Transition from a Modern State (Thematic Study of the Islamic Countries)", *Islamic Government Quarterly*, October, Vol. 23, No. 89.
- Gujarati, Damodar, (2016), *Fundamentals of Econometrics*, Volume 1, Translated by Hamid Abrishmi, 14th Edition, Tehran: University of Tehran.
- Heywood, Andrew, (2016), *World Politics*, Vol. 1, Translated by Seyed Masoud Mousavi Shafai, First Edition, Tehran: Samt.
- Jamali Oskooi, Seyed Jamal, Bakhshayeshi Ardestani & Ahmad, Banihashemi, Mir Ghasem, (2020), "Political Economy of Corruption in the Islamic Republic of Iran", *Majlis & Rahbord Scientific Research Quarterly*, May, Vol. 27, Issue 101.
- Mehraban Inchehbroun, Hamed, Akbari, Samira & Ahmadian, Ghudrat, (2022), "Impact of Globalization on Political Stability in Governments of Reform, Conservatives and Moderation", *Political Knowledge Scientific Journal*, Spring & Summer, Vol. 18, No. 1.

- Asadi Nejad Jamali, Mohammad & Zarei, Mohammad Hossein, (2022), "The Impact of (Political) Structure on Economic Corruption", *Legal Research Quarterly*, June, Vol. 25, Issue. 97.
- Mohammadalipour, Farideh & Rahimi Emad, Seyed Reza, (2013), "Reasons for the Islamic Revolution and Theory of Good Governance: A Case Study of Pahlavi II Government 1953-1978", *Pajouheshnameh Matin Quarterly*, September, Vol. 15, Issue 59.
- Mohammadi, Manouchehr & Masoumi, Seyed Mohammad, (2017), "The Necessities of Media Equipping Strategy for Combating Political Corruption in the Islamic Republic of Iran", *Islamic Revolution Research Quarterly*, January, Vol. 5, Issue. 4.
- Monjazeb, Mohammadreza & Nosrati, Reza, (2016), *Fundamentals of Econometrics*, First Edition, Tehran: Mehraban Book Institute.
- Rafiee Sarbijan, Vida, Masomi, Majid & Gol Parvar, Majid, (2023), "The Impact of Social Mood on Political Corruption in the Islamic Republic of Iran Case study: Kerman Province Offices", *Iranian Political Sociology Journal*, January, Vol. 5, Issue 11.
- Ritzer, George, (2016), *Theory of Sociology*, Translated by Hoshang Naibi, Third Edition, Tehran: Ney.
- Sanjbi, Ali-Reza, (2007), *Methodology in Political Science and International Trlation*, Second Edition, Tehran: Ghoomes.

استناد به این مقاله: ایزدی، امیرمحمد، هرسیج، حسین، (۱۴۰۲)، «تبیین تأثیر جهانی شدن بر سطح فساد سیاسی در ایران»، پژوهش‌های راهبردی سیاست، ۱۲(۴۷)، ۱۴۵-۱۷۸.

doi: 10.22054/QPSS.2023.72303.3189

Quarterly of Political Strategic Studies is licensed under a Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International License